

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. május 20.

BIBLIAISMERET – HIT GYÜLEKEZETE

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Útmutató az írásbeli vizsgafeladatok javításához

A dolgozatokat az útmutató szerint kell javítani és értékelni. A javítást a vizsgázó által használttól eltérő színű tollal, az alábbi jelöléseket alkalmazva kell végezni.

Helyes megoldás	✓
Szövegbeli hiány	√
Tartalmi hiba (aláhúzás)	_____
Értelmetlen szöveg, logikai hiba	~~~~~
Helyesírási hiba	=====

Az I. vizsgaösszetevő – a bibliaismereti feladatsor – javítása, értékelése

Az I. vizsgaösszetevő javításakor csak a megoldási útmutatóban megadott/megfogalmazott válaszelemek lehet elfogadni, és az egyes feladatoknál feltüntetett pontozás szerint kell értékelni. A megadott válaszelemektől eltérést lehetővé tevő feladatokra, feladatelemekre a részletes megoldási útmutatóban külön utalás található.

A feladatok alatt található téglalapok közül a bal oldaliban a feladatra adható maximális pontszám van feltüntetve, a jobb oldali téglalapba kell beírni a tanuló által elért pontszámot. Fél pont, töredék pont stb. nem adható és nem léphető túl az egyes feladatokra meghatározott pontszám, vagyis plusz pont további helyes válaszelemre nem adható.

Az egyes feladatokra adott pontszámot át kell vezetni a feladatlap utolsó lapján található táblázatba. Itt kell a vizsgapontszámot meghatározni.

A bibliaismereti feladatsor vizsgapontszámának kiszámítása

A feladatsor megoldására összesen maximum 80 pont adható. A vizsgapont kiszámításához a vizsgázó által **szerezett feladatpontok összegét kettővel el kell osztani**, s ha nem egész számot kapunk, akkor a kerekítés szabályai szerint kell kerekíteni.

Például:

Feladatpont	75
Feladatpont fele	37,5
Vizsgapont	38

- 1. Az alábbi idézetek a Biblia egy-egy könyvéből származnak. Írja le az alábbi minta alapján, melyik könyvben, milyen helyzetben hangzottak el, és hogy mire vonatkoznak! (A fejezetszámot nem szükséges leírnia, a könyv sorszámát azonban – pl. 2Királyok könyve – igen.)**

A feladatra összesen 14 pont adható, elemenként: 2 pont:

A könyv helyes megnevezése:	1 pont
(A megoldásnál a zárójelben szereplő fejezet- és versszámok megadása nem szükséges.)	
A szituáció leírása:	1 pont
(A válaszban elég az alaphelyzet meghatározása.)	

- a) „*Monda néki Nikodémus: Mimódon születhetik az ember, ha vén? Vajon bemehet-e az ő anyjának méhébe másodszor, és születhetik-e?*”
 Könyv: János(3:4)
 Szituáció: Jézus Nikodémussal beszélget az újjászületésről.
- b) „*Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, e három; ezek között pedig legnagyobb a szeretet.*”
 Könyv: 1Korinthus(13:13)
 Szituáció: Pál apostol levele a Korinthusban élő hívőkhöz, amelyben a szeretetről is ír.
- c) „*És ellenségeskedést szerzek közted és az asszony között, a te magod között, és az ő magva között; az neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod.*”
 Könyv: 1Mózes(3:15)
 Szituáció: A bűnbeesés után az ítélet, a kígyónak (Sátánnak) mondta ezt Isten.
- d) „*Áldjon meg tégedet az Úr, és őrizzen meg tégedet. Világosítsa meg az Úr az Ő orcáját terajtd, és könyörüljön terajtd.*”
 Könyv: 4Mózes(6:24-25)
 Szituáció: Az ároni áldás leírása, így kellett a papoknak megáldaniuk Izrael fiait.
- e) „*A mely esztendőben meghala Uzziás király, látám az Urat ülni magas és felemeltetett széken, és palástja betölté a templomot. (...) És hozzám repült egy a szeráfok közül, és kezében eleven szén vala, amelyet fogóval vett volt az oltárról. És illette számat azzal...*”
 Könyv: Ézsaiás(6:1,5-6)
 Szituáció: Ézsaiás elhívása, amikor látta az Urat.
- f) „*Akarod-e, hogy hét esztendeig tartó éhség szálljon földedre? Vagy hogy három hónapig ellenségeid előtt bujdossál és ellenséged kergessen téged? Vagy hogy három napig döghalál legyen országodban? Most gondold meg és lásd meg, micsoda választ vigyek annak, aki engem elküldött.*”
 Könyv: 2Sámuel(24:13) vagy 1Kónika(21:12)
 Szituáció: Dávid király népszámlálást rendelt el, ami miatt Isten megharagudott, és Dávidnak lehetőséget adott a választásra három büntetés közül.
- g) „*Péter pedig monda néki: Miért, hogy megegyeztetek, hogy az Úrnak Lelkét megkísértsétek? Imé, a küszöbön vannak azoknak lábaik, akik eltemették férjedet, és kivisznek téged.*”
 Könyv: Apostolok cselekedetei(5:9)
 Szituáció: Ananiás és Szafira becsapták Péter apostolt az adakozással kapcsolatban, ami miatt azonnal meghaltak.

Összesen: 14 pont

2. Írjon röviden az alábbi bibliai eseményekről! (Válasza legalább három információt tartalmazzon!)

A javítási-értékelési útmutatóban szereplő minden elem 1-1 pontot ér. A feladatra feladatonként legfeljebb 3-3 pont, összesen 6 pont adható.

Lehetséges elemek:

- Feltámadás szakaszai:** - Jézus és az első zsenge (sok ószövetségi szent feltámadt Jézus feltámadásakor)
- Az Egyház elragadtatása.
 - A két tanú feltámadása.
 - A nyomorúság mártírjainak feltámadása.
 - A végső, mindenkire kiható feltámadás (az örök ítéletkor mindenki testben fog megjelenni Isten előtt).
- Sátorok ünnepe:**
- A mózesi ünnepkör hetedik, utolsó ünnepe.
 - Az 1000 éves birodalom előképe.
 - Emlékezés a pusztai vándorlásra.
 - Pálmaágakból, lombokból sátrakat készítettek, abban laktak egy hétig.
 - Az ünnepre minden férfinak fel kellett mennie Jeruzsálembe.

Összesen: 6 pont

3. Párosítsa össze az alábbi városokat és állításokat! Írja a táblázatba a városok betűjele alá az állítások sorszámát!

A feladatra helyesen megoldott elemenként 1 pont, összesen 5 pont adható.

a	b	c	d	e
4	5	3	2	1

5 pont

4. Írja le a lehető legpontosabban az ember bűnbeesésének folyamatát!

A javítási-értékelési útmutatóban szereplő minden elem 1-1 pontot ér. A feladatra legfeljebb 3 pont adható.

Lehetséges elemek:

1Mózes 3:

- Isten parancsa, amit Éva pontatlanul idézett.
- A kígyó kísértése (kétkelkedés majd nyílt tagadás).
- Láta, hogy jó a fa...
- A férfi elfogadta az asszonytól
- Bűnbeesés következményei (szégyen, félelem).
- Átok (nő, férfi, kígyó/Sátán).

(A javítási-értékelési útmutatóban nem szereplő, más helyes elem is elfogadható.)

3 pont

5. Írja a megfelelő személy neve előtt álló betűjelet a hozzá tartozó állításokhoz a kipontozott helyre! (Egy nevet többször is felhasználhat!)

Elemenként 1 pont, összesen 15 pont adható a feladatra.

a. Dávid	b. Joáb	c. Abigail	d. Saul	e. Sámuel
<ul style="list-style-type: none"> – Benjámin törzséből származott. d – Dávid felesége. c – Egy fejjel magasabb volt az átlagnál. d – Sámuel kente fel őket királlyá. a, d (Bármelyik elfogadható, de két jó válasz esetén is csak egy pont adható.) – Anyját Annának hívták. e – Megölette Isten papjait. d – Fiai korruptak voltak. e – Dávid unokatestvére. b – Prófétált Éli főpap és fiai haláláról. e – Férjét Dávid majdnem megölte. c – Dávid hadvezére. b – Zsoltárok egyik szerzője. a – Izrael kedvenc dalait ő írta. a – Álnokul megölte Abnert, Saul hadvezérét. b – Királysága kezdetén Hebronban uralkodott. a 				
15 pont				

6. Sorolja fel a Szent Szellem gyümölcseit!

1. Szeretet
2. Öröm
3. Békesség
4. Béketűrés
5. Szívesség
6. Jóság
7. Hűség
8. Szelídség
9. Mértékletesség

A feladat pontozása a következők szerint történik:

- 9-8 helyes válasz: 5 pont
- 7-6 helyes válasz: 4 pont
- 5-4 helyes válasz: 3 pont
- 3-2 helyes válasz: 2 pont
- 1 helyes válasz: 1 pont

5 pont

7. Magyarázza meg röviden a következő bibliai szöveget!

A javítási-értékelési útmutatóban szereplő minden lehetséges elem 1-1 pontot ér. A feladatra legfeljebb 2 pont adható.

Máté 26:41

„Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek! Mert jóllehet a lélek (szellem) kész, de a test erőtlen.”

Lehetséges elemek:

- Nem szabad elhanyagolni a szellemi életet.
- A testi elválaszt a szellemitől.
- Test – kísértés.
- A test megfeszítése szellemi dolgokkal lehetséges.

(A javítási-értékelési útmutatóban nem szereplő, más helyes elem is elfogadható.)

2 pont

8. Döntse el, melyik állítás igaz és melyik hamis! Írjon a táblázatba az állítások betűjele alá I-t, ha az állítás igaz, H-t, ha hamis az állítás!

Helyes megoldásonként 1 pont, összesen 5 pont adható.

a	b	c	d	e
H	I	I	H	H

5 pont

9. Írja le, hogyan teljesedett be az alábbi messiási prófécia Jézus Krisztus életében!

A javítási-értékelési útmutatóban szereplő minden elem 1-1 pontot ér. A feladatra legfeljebb 2 pont adható.

Hóseás 11:1

„Egyiptomból hoztam ki az én fiamat.”

Lehetséges elemek:

- Jézus születése után Józsefnek megjelent egy angyal álmában, és azt mondta neki, hogy gyorsan meneküljön Egyiptomba, és addig maradjon ott, amíg nem szól ismét neki.
- Heródes megöletett minden két évnél fiatalabb gyereket Betlehemben.
- Jézus és családja Heródes haláláig maradt Egyiptomban.

(A javítási-értékelési útmutatóban nem szereplő, más helyes elem is elfogadható.)

2 pont

10. Írja le röviden, hogy milyen látomást látott elragadtatásban Péter apostol Joppében, és a látomás jelentését!

A javítási-értékelési útmutatóban szereplő minden elem 1-1 pontot ér. A feladatra legfeljebb 3 pont adható.

Lehetséges elemek:

- Egy lepedő jött le az égből.
- Benne tisztátalan állatok voltak.
- Szózat szólt hozzá: „öljed és egyél!”.
- Péter tiltakozott, hogy még soha nem evett tisztátalant.
- Második szózat: amit Isten megtisztított, ne mondja tisztátalannak.
- Jelentése: a pogányokat is megtisztítja az Úr, ők is lehetnek Isten népe mostantól.

3 pont

11. Pótolja a szövegből hiányzó szavakat, és írja a megfelelő betűjel után a kipontozott helyre!

A feladatra összesen 4 pont adható. Minden helyesen beírt szó 1 pontot ér. Csak az útmutatóban megadott szavak fogadhatók el.

a: *szerette*

b: *egyszülött*

c: *hiszen (hisz)*

d: *örök*

4 pont

12. Írja a helyes megoldás betűjelét a jobb oldali négyzetbe! Minden esetben csak egy helyes válasz van!

A feladatra összesen 5 pont adható. Minden helyes válasz 1 pontot ér.

1.	C
2.	B
3.	C
4.	B
5.	B

5 pont

13. Jézus a Hegyi beszédben mennyiben szigorította meg a törvény parancsolatait? (Válasza legalább három információt tartalmazzon!)

A feladatra legfeljebb 3 pont adható.

Lehetséges elemek:

- Emberölés – aki ok nélkül haragszik embertársára.
- Paráznaság – aki gonosz kívánsággal asszonyra néz.

-
- Válás váló-levéllel – aki elbocsátja feleségét, házasságtörővé teszi, aki elvált nőt vesz el, házasságtörő.
 - Az eskü – tilos.
 - Szemet szemért – fordítsd felé a másik arcodat is.
 - Gyűlöld ellenségedet – szeresd ellenségedet;

3 pont

14. Írjon röviden a következő bibliai szereplőről! (Válasza legalább három információt tartalmazzon!)

A javítási-értékelési útmutatóban szereplő minden helyes elem 1-1 pontot ér. A feladatra legfeljebb 3 pont adható.

Lehetséges elemek:

Simon mágus:

- Szamária városában élt.
- Híres helybéli varázsló.
- Fülöp (diakónus és evangélista) szolgálatára megtért.
- Amikor Péter és János Szent Szellem keresztségért imádkoztak, Simon pénzt kínált nekik.
- Az apostolok megátkozták.

(A javítási-értékelési útmutatóban nem szereplő, más helyes elem is elfogadható.)

3 pont

15. Párosítsa össze az alábbi személyeket, és írja nevüket a táblázatba! Írja le, milyen kapcsolat volt közöttük!

A feladatra elemenként 1 pont, összesen 5 pont adható.

Ananiás	Szafíra
Dávid	Bethsabé
Lappidóth	Debóra
Zakariás	Erzsébet

A személyek között fennálló kapcsolat: **házaspárok.**

5 pont

Javítási-értékelési útmutató a II. vizsgaösszetevő értékeléséhez

A II. írásbeli vizsgaösszetevőnél a vizsgázó két előre megadott cím közül saját választása szerint csak egyet („A” vagy „B” feladatot) dolgozott ki. A vizsgázó által elérhető maximális pontszám 60 pont, mely a következő főbb összetevőkből áll:

Tartalom: 50 pont

Nyelvi megformáltság: 10 pont

Nyelvi megformáltság

A dolgozat nyelvi megformáltságára maximálisan 10 pont adható.

A nyelvi megformáltság értékelésénél az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

- A vizsgázó fogalmazása a tartalom logikus kifejtését szolgálja-e? Világos-e a szöveg felépítése, megkülönböztethető-e a szövegben a téma felvezetése, tárgyalása és lezárása? Előre halad-e a vizsgázó a téma kifejtésében?
- Mennyire meggyőző a vizsgázó által készített szöveg?
- A szöveg értelmes mondatokból áll-e?
- Olvasható-e a szöveg?
- Vét-e a vizsgázó nyelvhelyességi és helyesírási hibákat?

Tartalom

A dolgozat tartalmi elemeire maximálisan 50 pont adható.

Az értékelésnél a következő általános szempontokat kell figyelembe venni:

- A szövegalkotási feladat annak megítélésére szolgál, hogy képes-e a vizsgázó a Szentírást – a rendelkezésre álló időtartam adta keretek között – a szöveg címében megadott téma szempontjából tanulmányozni.
- Helyesen válogatja-e ki a témához tartozó (releváns) szövegrészeket?
- Egymásra vonatkoztatva tud-e a vizsgázó értelmezni különböző szentírási szakaszokat?
- Ki tudja-e fejteni a konkrét témában a bibliai szövegek alapvető mondanivalóját?
- Mennyiben tudja értelmezni a vizsgázó a Szentírás korokon túlmutató, a jelenre, illetve a hívők és más társadalmi csoportok helyzetére vonatkozó mondanivalóját?
- Amikor a feladat ezt megköveteli, levon-e a vizsgázó általános szellemi és erkölcsi tanulságokat?

A szövegalkotási feladatnál egy olyan fogalmazást kell a vizsgázónak készítenie, amely a feladat meghatározásban szereplő szempontoknak megfelel. Az egyes szempontok meglétét és kidolgozását egyenként – a meghatározott pontszám kereteken belül – kell értékelnie a javítónak.

Az egyes tartalmi elemekre adott pontokat a fogalmazás elkészítésére biztosított hely után található táblázatban kell rögzíteni, a tanuló által választott „A” vagy „B” oszlopában. A nyelvi megformáltságra és a tartalmi elemekre adott összpontszámot át kell vezetni a feladatlap utolsó oldalán található táblázatba.

Tartalmi értékelés:**„A”****Cím: Az evangélium hirdetése a nemzetek (pogányok) felé az Apostolok cselekedeteiben**

Feladat: *Készítsen fogalmazást a fenti témában! Dolgozatában röviden ismertesse azokat az Apostolok cselekedeteiben szereplő legfontosabb történeteket, amelyek a nemzetek (pogányok) felé való szolgálatról szólnak! Ismertesse, mi volt Péter apostol cézáreai szolgálatának a tanulsága! Foglalja össze röviden, milyen vita alakult ki az apostolok között a nemzetek felé való szolgálattal kapcsolatosan! Összegezze, hogy milyen álláspontra jutottak az apostolok abban a kérdésben, hogy a nemzetek közül megtérteknek meg kell-e tartaniuk az Ószövetségben megfogalmazott parancsolatokat!*

- A történetek rövid ismertetése (pl.:Fülöp, Péter és János szolgálata Szamáriában, Fülöp és a szerecsen főkomornyik, Péter és Kornélius házanépe, Pál missziós útjai - teljesség igénye nélkül.) **20 pont**
 - Péter cézáreai szolgálatának tanulsága (Apostolok cselekedetei 10 és 11. fejezet) **5 pont**
 - Péter cézáreai szolgálatának értelmezése az Apostolok cselekedetei 11-ben és a körülmetélés valamint a törvény megtartásának kérdése az Apostolok cselekedetei 15. fejezetében **10 pont**
 - Az apostolok döntése az Apostolok cselekedetei 15. fejezete alapján **10 pont**
 - A bibliai és teológiai kifejezések, fogalmak helyes, következetes használata **5 pont**
- Összesen a tartalmi elemekre: 50 pont**

Tartalmi értékelés:**„B”****Cím: Ábrahám, a hit hőse**

Feladat: *Készítsen fogalmazást a fenti címről! Dolgozatában röviden foglalja össze Ábrahám életútjának legfontosabb állomásait! Mutassa be Ábrahám életének legalább két, a cím szempontjából fontos döntését, amikor a hit hőseként cselekedett. Értelmezze Ábrahám szerepét Szodoma és Gomora elpusztítása előtt! Legalább két újszövetségi igeszakasz felhasználásával ismertesse, miért tekinthető Ábrahám a hit hősének!*

- Az életút legfontosabb állomásainak bemutatása (Nem szükséges az összes esemény felsorolása, például.: Ábrám elhívása, az Ábrámnak adott **15 pont**

ígéretet, Ábrám Egyiptomban, Ábrám és Lót, a négy király háborúja öt ellen, Melkisédek és Ábrám, Ábrámnak fiú ígértetik, Isten szövetséget köt Ábrámmal, Hágár és Ismáel, Ábrám Ábrahámnak neveztetik, körülmetélés, Szodoma és Gomora története, Ábrahám közbenjárása Szodomáért, Szodoma pusztulása, Ábrahám és Sára Abiméleknél, Izsák születése, Ábrahám és Izsák a Mórián, Sára halála, temetése, Ábrahám második házassága, halála, temetése)

- Ábrahám két döntésének bemutatása, amikor a hit hőseként cselekedett (pl. elindulás Úr-kaszdimból és Háránból, különválás Lóttól, Izsákkal a Mórián stb.) **10 pont**
- Ábrahám közbenjárásának bemutatása, értelmezése Szodoma és Gomora elpusztítása előtt **10 pont**
- Ábrahám, mint a hit hőse az Újszövetségben. Legalább két újszövetségi igeszakasz értelmezése a témával kapcsolatosan (pl. Zsidó 11:8-19, Róma 4, János 8, stb.) **10 pont**
- A bibliai és teológiai kifejezések, fogalmak helyes, következetes használata **5 pont**

Összesen a tartalmi elemekre: 50 pont